

ČÍM ZAČÍNÁ NADĚJE

Původ materiálu

David Balcar, aktualizovala Radka Včelná

1. MOTIVAČNÍ UVEDENÍ DO PŘÍBĚHU:

Co můžete udělat pro toho, kdo je dlouho nemocný, koho postihl nějaký malér?

Motivaci necháváme společnou pro mladší i starší. Nechte chvíli plynout nápady, děti nemusí hned přijít s tím, že mu napíšou dopis. K „psaní“ však dojděte a zkuste ho případně odlišit od esemesky – SMS je rychlá, ale dopis jde líp prohlížet, může se tam namalovat/nalepit obrázek, může se pověsit nad postel...)

2. Poznámky k textu a jeho katechetickému využití

– apokalyptika jako způsob zvěstování: texty této i přespříští úlohy (Zj 21-22) patří svým žánrem mezi tzv. apokalyptickou literaturu. Vznik a rozvoj tohoto způsobu zvěstování souvisí s dějinnými událostmi, které pro Izrael a později pro církve představovaly hrozbu likvidace (makabejské války v 2. stol. př. Kr., pád Jeruzaléma r. 70 n. l., pronásledování křesťanů za císaře Domitiána – 90. léta n. l.). V době, kdy jsou v naprosté převaze ti, kdo se otevřeně stavějí proti Hospodinu, Ježíši Kristu a jejich vyznavačům, povstávají svědkové víry, kteří zvěstují, jak víra události, které nutí k naprosté beznaději, smí uchopit. Literární formou, kterou je toto svědectví vyjádřeno, je apokalypsis, tj. „odhalení, vyjevení“. Ježíš Kristus jako poslední Pán dějin dává svým svědkům nazříť, že řádění rouhačství, nevěry, násilí a nespravedlnosti není poslední (co do času i významu), nýbrž předposlední kapitolou dějin spásy. Víra je zvána, aby i uprostřed takového běsnění počítala s budoucností, která patří Božímu království – a světlo jeho vítězství „pouštět“ i do naprosto temné přítomnosti.

Základním účelem biblické apokalyptiky je tedy posílit věrnost společenství, které je otřeseno rozsahem nepřátelství; upevnit a prohloubit důvěru v Boží a Kristovo panství; vy osvobodit mentalitu víry ze spárů osudovosti (tj. dát poznat, že rozhodující pro životní nasměrování, myšlení i rozhodování a jednání nejsou právě panující režimy a okolnosti, ale zaslíbení Božího království); ujistit přítomnou Kristovou solidaritou.

Biblická apokalyptika (narozdíl od mimobiblické – Sybillina proroctví apod.) nepíše jízdní řád dějin stvoření (co, jak a kdy proběhne, co bude následovat), ale výrazně nechává zaznít naději, že poslední slovo má Ježíš Kristus a jeho dílo vykoupení. Vzkříšený Pán zůstává poslední a svrchovanou autoritou.

– kult císaře a pronásledování: obecná shoda panuje v tom, že kniha Zjevení je psána v situaci pronásledování za císaře Domitiána. Ten se rozhodl využít již existujícího kultu císaře (s příslušnými poctami a vyznáním „císař je Pán“) jako sjednocující prvek v římské říši. V maloasijské oblasti bylo pak náboženské rozpoložení tamější společnosti obzvláště vstřícné vůči takovýmto kultům. Když se křesťané ukázali jako ti, kdo pro věrnost Pánu – Ježíši odmítají vzdát božskou poctu pánu – císaři, vyprovokovali tu pogromy a pronásledování.

– maloasijské sbory mají svá sídla vesměs v obchodních, hospodářských či politických „uzlech“ (snad jen Thyatiry nebyl tak známé). Podrobné informace přináší např. výklad Jiřího Ottera Dopisy adělům/Odměny vítězům (Kalich, Praha 1993). Podle něj souvisejí jednotlivé atributy, zmiňované v tom kterém dopise, s charakteristikou místa.

– svědek presbyter Jan: povoláním svědkem, který má vyřídit „pravé slovo v pravý čas“, je presbyter Jan, který byl jako představitel sboru deportován na ostrov Patmos (prý tu pracoval v císařských dolech na rtuť). Prožil vytržení ducha v den Páně (Zj 1,10-11) – obdobné pověření jako proroci, kteří byli pověřeni, aby svým posluchačům posléze vyřídili, jak to vlastně všechno je (viz např. Iz 6, Ez 1). Přitom se mu dal poznat Vzkříšený Pán a pověřil ho napsáním povzbudivých a zároveň kritických listů.

Ze způsobu pověření a adresné konkrétnosti vyplývá prorocká povaha textu, zejména 2. a 3. kapitoly. Proroctví není předpověď, ale slovo, které autoritu Pána církve zakresluje do aktuální situace církve a sboru.

– dopisy sborům – knihu Zj lze rozdělit podle osnovy, vyslovené Vzkříšeným (Zj 1,19): Napiš 1. co jsi viděl – 2. to, co jest – 3. to, co se má stát potom. Dopisy v kap. 2 – 3 představují druhou část, přičemž jsou samozřejmě provázány s první i třetí. Mají povahu krátkých epištol, všímají si konkrétních problémů konkrétního společenství. Upozorňujeme zde na opakující se textové motivy:

– andělu církve piš: anděl znamená posel. „Posel synagogy“ je doložené označení pro ty, kdo v diaspoře vedli synagogální bohoslužbu. Je tedy pravděpodobné, že „anděl (místní) církve“, tj. sboru, je označení pro toho, kdo vedl bohoslužbu křesťanského sboru.

– toto praví: sám obrat upomíná na výzvy a zaslíbení starozákonních proroků. Zatímco oni se často odvolávali na vysvoboditelské Hospodinovy skutky (Iz 43,1; 43,16), prorocké Janovo slovo odvozuje svou autoritu od Vzkříšeného, jehož představuje pomocí symbolických znamení, které se objevily ve zjevení Janovu v 1. kapitole. Tyto motivy Jan „viděl“ (Zj 1,19), přesněji, byly mu ukázány jako znamení Kristovy svrchovanosti, moci a vítězství. Na toto aktuální Kristovo panství odkazuje i své adresáty.

– vím o tvých skutcích: biblické „vím“ či „znám“ se nejprve vztahuje ke konkrétní situaci adresáta, zejména jeho nouzi. Tak jako kdysi Hospodin ve svém „zakládajícím příběhu“ ohlašuje Mojžíšovi „znám jeho bolesti“, tj. otrocké sevření Izraele (Ex 3,7), tak nyní Vzkříšený skrze svědka Jana ohlašuje, že ví o sevření pronásledováním, o svědeckých zápasech, o věrnosti i selháních a polovičatosti svého lidu na konkrétních místech.

– povzbuzení a napomenutí: „neboj se“, „rozpomeň se“, „mám proti tobě“, „probud' se“ souvisejí vždy s konkrétní situací sboru. Sedm dopisů není obecnou „typologií sborů“ od „nejživějších“ po „nejmrtvější“ – ale dokladem, že autor listu dobře znal situaci adresátů, sociální, politický a náboženský kontext a z toho vyplývající ohrožení a výzvy. Napomenutí Vzkříšeného je zakresleno do konkrétnosti místa. Z těchto částí mj. vyplývá, že ani pro následováním nebyly všechny sbory ohroženy stejně.

– kdo zvítězí: závěrečné zaslíbení má funkci jakéhosi „průhledu k cíli“. Ted' se vám stmívá, nevidíte cíl, připadá vám nenávratně ztracený, ale pohled'te, co je tam pro vás nachystáno. Jde o povzbuzení k vytrvalosti a posile k překonání překážek. Závěrečný „průhled“ je zároveň spjat s úvodním „vím“: ten, který už ted' panuje a jemuž záleží na situaci jeho lidu, nepochybně prokáže své vítězství. Proto jeho autoritu má ted' jeho lid respektovat a na jeho vítězství se těšit. Tento motiv je podstatný i vzhledem k adventnímu zařazení úlohy.

– židé jako nepřátelé – texty některých listů zmiňují jako nepřátele „ty, kdo si říkají židé, ale nejsou“, „synagogu satanovu“. (Zj 2,9; 3,9) Listy odrážejí situaci pronásledování, kdy židé měli statut tolerovaného náboženství, kdežto křesťané, kteří se ze synagogy viditelně vydělili, už ne. Podle některých výkladů se mezi křesťany objevila myšlenka zřítí se Ježíše jako Mesiáše–Krista a znovu se ukrýt pod „deštník“ tolerovaného náboženství. Podle jiných naopak docházelo k tomu, že křesťané byli pro svou stále zřetelnější odlišnost ze synagogy vypuzeni, aby v době prosazování císařského kultu a rozjitřených vášní lúzy neohrožovali její zvláštní statut. S mladšími můžete problematiku vynechat, starším můžete vyložit toto dějinné pozadí – a upozornit, že ostrost odsudků je mj. projevem čerstvého rozchodu církve a synagogy („porozvodové“ odsuzování bývalého partnera).

– Nikolaité, učení Balámovo – jsou pravděpodobně hnutí, inspirovaná gnozí. Pohrdala „tělesnou“ stránkou lidského života (věrné vztahy, práce, rodina, pospolitý život – politika) a soustředila se na vymanění z tohoto „uvěznění“ v tělesnosti a každodennosti. Přitom však často docházelo k tomu, že vyznavači těchto směrů svým výstřelkům nekladli žádné meze. Proto je hnutí přirovnáno k mágovi Balaámovi, který podle Nu 24 nakonec svedl Izrael, a k jedné z nejvykříčenějších propagátorek baalovského modlářství v Izraeli, královně Jezábel (srv. 1Kr 16–19 a 22).

3. FORMULACE TÉMATU

V různých těžkých situacích potřebuje každý z nás slyšet – nebo číst, něco, co nás povzbudí, nakopne, napomene. Také společenství sboru může procházet něčím složitým – může to být pronásledování a z něj plynoucí beznaděj, může to být naopak blahobyť, ve kterém přestává být vidět, co je opravdu důležité. Presbyter Jan píše sedmi sborům právě to, co do své situace potřebují slyšet. Víra ve vzkříšeného Krista pomáhá vidět sebe sama a své společenství reálně, nepropadat zoufalství, ani když je přítomná skutečnost tíživá, ohrožující a plná děsů, a mít výhled k budoucnosti Božího království.

4. VYKLADAČSKÁ A KATECHETICKÁ ÚSKALÍ

– vždycky znova je potřeba připomenout si, že „apokalyptika“ není předpověď, ale reakce na stávající situaci.

Tento rozpor mezi formou (odhalení budoucnosti) a záměrem (povzbudit a napomenout určité společenství v určité situaci) se těžko vysvětluje dospělým, natožpak dětem. Využijte maximálně pracovního listu – a dopis pro svůj sbor zkuste napsat podle osnovy „od koho“ – „andělu našeho sboru“ – „vím o tvých skutečích“ atd. Těžiště by mělo být v rozhovoru, co nás trápí a co nám jde dnes v našem společenství – odtud by se měl rozhovor přenést k výkladu biblického textu – a pokusit se TAKÉ PRO NÁS zpracovat jeho impulsy. Může se ukázat, že to úplně nejde; potom lze dětem vyložit, že bible není úplně jednoduše přesaditelná.

– můžete také pracovat s rozporem mezi situací většiny adresátů (pronásledování či jeho hrozba, ohrožení zavádějícími bludy) – a situací naší (svoboda pro církev, bezpečí). Ohrožuje něco církev, když ji nic/nikdo neohrožuje zvenčí?

– svět antiky bývá v dějepise uváděn jako příkladné období vzdělanosti a rozvoje kultury. Římská říše zase jako společnost, kde vládlo právo. Upozorněte děti, že v perspektivě rané církve nesla tato společnost nepřátelské, násilnické, leckdy až totalitní rysy.

– žánr dopisu nesl ve starověku jistou obřadnost (patřilo k němu uvést odesílatele a adresáta s funkcemi, tituly apod.) Tím nabýval významu i jeho obsah. Dopisy bývalo zvykem uschovat a číst opakovaně. Dnešní esemesky a e-maily (vzhledem k jejich množství a snadnosti odeslání) mají oproti tomu jepičí život – i význam. Děti navíc nemají ještě zkušenost s dopisem, kterým se oznamuje ne/přijetí na střední či vysokou školu.

5. OSNOVY VYPRÁVĚNÍ

a) poznámky a osnova pro mladší školní věk:

Soustřed'te se především na to, že Jan posílá sborům povzbuzení. Sám je uvězněn v pracovním táboře. Zdůrazněte, že nepíše jako „zdravý“ „nemocnému“ ale ze stejné, ne-li horší situace. Odvahu a naději k takovému poselství dává právě víra ve Vzkříšeného Krista

I. Motivace

II. Pronásledování, Jan deportován na Patmos

III. Pověření napsat listy sedmi různě ohroženým sborům

IV. Důležité je napsat, jak to vidí Odesílatel

V. Co bychom napsali my? (viz pracovní list)

b) poznámky a osnova pro střední a starší školní věk:

Rozved'te i konkrétní napomenutí a povzbuzení. Nemusíte podrobně probrat obsah všech sedmi dopisů – vyberte některý z nich nebo jen základní témata. Dojdete-li k poslednímu bodu osnovy, mluvte nejen o tom, co byste napsali svému sboru, ale také o Janově motivaci – byl pověřen Vzkříšeným. Můžeme být i my pověřeni k tomu, abychom takto svědecky zápasili o svůj sbor, církev?

I. Motivace – Čím začíná naděje

II. Pronásledování, Jan deportován na Patmos

III. Pověření napsat listy sedmi různě ohroženým sborům

IV. Kým je pro ohrožené společenství Odesílatel – Kristus

V. Co ví a čeho si všímá – solidarita, povzbuzení a napomenutí

VI. Zaslíbení: poslední není nepřátelství ani schopnosti sboru, ale Kristovo vítězství

VII. Můžeme být pověřeni něco napsat my? (viz pracovní list)

6. METODICKÉ POKYNY K PRACOVNÍMU LISTU ZDEŇKA ŠORMA

Obrázek může sloužit buď jako motivační uvedení nebo jako aplikace výkladu.

V prvním případě nechte děti na začátku napsat dopis o svém sboru. Na to můžete navázat tím, že takové dopisy psal také Jan na začátku církve v situaci pronásledování. Mladším je můžete převyprávět, se staršími si je můžete přečíst. Společně pak mluvte o tom, zda a jak se dopisy dětí a dopisy Janovy liší a proč tomu tak je. Přitom můžete dojít k tomu, že naděje začíná upřímností vůči sobě.

V druhém případě vyzvěte děti po výkladu, který zdůrazní otevřený a sebekritický pohled jako předpoklad naděje, aby napsaly obdobný dopis o svém sboru. Společně si je pak přečtete a mluvte o tom, zda děti byly jen kritické, nebo uměly ocenit jako Jan i dobré věci.

Pokud se děti vrací do shromáždění, můžete v něm s vysvětlením, proč děti dopisy psaly, některé přečíst.

7. LITURGICKÝ RÁMEC (vstup, písně)

Žalm 7,10b — Dej, ať spravedlivý stojí pevně, Bože spravedlivý, jenž zkoumáš srdce a ledví!

8. VYPRÁVĚNÍ A NÁPADY PRO PŘEDŠKOLNÍ VĚK

9. VYPRÁVĚNÍ PRO STŘEDNÍ ŠKOLNÍ VĚK

I. ČÍM ZAČÍNÁ NADĚJE

Podle čeho poznáte dobrého učitele nebo trenéra? Je to ten, který vás moc nehoní, nebo ten, který vás upozorňuje na chyby? Jaký by to byl učitel angličtiny, kdyby vás nechal anglická slovíčka vyslovovat po česku? Jaký by to byl učitel hudby, kdyby vás neupozornil na špatně zahranou notu? A co dobrý trenér – nechá vás sedět, když už vás začínají bolet nohy? Řekne vám, co děláte špatně?

A ještě podle něčeho je poznáte.... Řekl bych, že dobrý učitel i trenér umí pochválit a taky povzbudit své svěřence k trpělivosti a vytrvalosti a ukáže jim zajímavý cíl, ke kterému směřují. A malý sportovec či muzikant ví, že to, co se s ním děje, má smysl, i ta dřina i leckterá potíž, která s tím souvisí, protože je čeká odměna. Na někoho možná přímo medaile či diplom, někomu je odměnou spíše výkon sám – třeba uběhnout maratón nebo zahrát těžkou skladbu, to člověk překoná sám sebe a tím zvítězí. A pak si vzpomene na svého učitele nebo trenéra a říká si: Dobře, že mě nešetřil a nutil mne opravovat chyby. Ale on uměl taky pořádně povzbudit.“

II. TĚŽKÁ DOBA PRO KŘESŤANY

Z doby apoštolů Pavla a Petra se na chvíli přesuneme asi o půlstoletí dopředu. V mnoha městech už jsou křesťanské sbory a mají za sebou nejednu těžkou dobu pronásledování – za císaře Nerona. Už nežijí pamětníci Ježíšova vystoupení a církev zažívá jiná ohrožení než na začátku.

Římská říše má stále velkou moc a na trůnu sedí císař Domicián. V téhle době se křesťanům daří špatně. Jsou vyhledáváni a vyslýcháni, v Efezu je nový císařský chrám.

Jeden z významných představitelů církve se jmenuje Jan. Je to muž s velkou autoritou, mnozí ho znají, a když něco řekne, tak tomu věnují velkou pozornost. Tohoto Jana Římané odvezli na ostrov Pathmos, do pracovního tábora, prý tam vězňové pracovali v dolech, kde se těžila rtuť. Nebylo to poprvé a ani naposledy, kdy se někdo mocný na trůnu bál někoho zdánlivě bezmocného, který bylo ovšem odvážný a Bůh mu dával sílu promluvit pravdu, i když to bylo velmi nebezpečné. (Vzpomenete si možná na některé příklady z Bible – proroci...) Jan se nijak neprovinil, ale bylo v zájmu vlády, aby byl vzdálen a nekomplikoval římské akce za povinnou jednotu všech lidí pod vedením císaře, tedy i akce proti křesťanům (kteří císaře

uctívat a ve všem poslouchat nemohli). Je velmi pravděpodobné, že Jan během tohoto pronásledování křesťanů také zahynul.

III. JANOVO POVOLÁNÍ

Jan se jednou, snad v neděli, v tomto dni plném moci a přítomnosti vzkříšeného Krista, dostal do zvláštního stavu, v němž vidí nevídané a slyší neslýchané. Dostává úkol napsat sedm dopisů sedmi sborům v Malé Asii. A Jan slyší, co jim má psát:

IV. DO SBORU V EFEZU PÍŠ

Vím o vaší vytrvalosti, že to u vás není lehké. Zvláště když chodí různí lidé, vydávají se za kazatele, a přitom jsou to podvodníci a lenoši. Chválím vás také, že jste pro svou víru ochotni i trpět a něco obětovat. Ale chtěl bych vás podpořit, abyste pořád byli tak horliví a stateční jako dřív, na začátku. Není to jednoduché vydržet, ani v závodě, ani při práci, ani při učení. Ale nezapomeňte, že kdo vydrží, dojde k cíli, uvidí a ochutná dobré plody víry. (Jako když po celoroční vytrvalé práci můžete sklídit dobré ovoce.) Cesta víry vede ke stromu života, jeho plody jsou dobré. A tak vytrvejte!

V. DO SBORU VE SMYRNĚ PÍŠ

Vím, jak na tom jste. Vím o vašem soužení, problémech a chudobě. Vydržte. Možná to ani nevíte nebo nevidíte, ale máte mnoho, máte se o co opřít. Vím, že se vám posmívají, ale nebojte se. Přichází těžký čas, mnozí možná budou ve vězení a v ohrožení života. Bude to těžká zkouška. Držte se víry. A dostanete vítězný věnec života (jako když vítěz na olympiádě dostává vavřínový věnec).

Naslouchejte pozorně: ten zápas je těžký, ale není marný, má slavný cíl. Bojujte boj víry, běžte za Ježíšem, od jeho lásky vás nemůže odloučit ani život, ani smrt. Opravdu – ani smrt!

VI. DO SBORU V PERGAMU PÍŠ

Vím, kde bydlíte. Ve vašem městě je krásná knihovna, největší na světě (těch knížek a těch mouder a taky nemouder v nich). Máte tam i krásné památky – to je jistě hezké bydlet v takovém městě (jenomže tou hlavní památkou je oltář zasvěcený Diovi, modle). Jsou u vás

báječné lázně – mramorový bazén, bahenní zábaly, starověké fit-ness centrum, pobyty v podzemí pro ty, co špatně dýchají (jenže to všechno je vlastně svatyně boha Asklépie).

Vy, křesťané v Pergamu, jste věrní. Skoro ani nevím, co se vám dá vytknout. Snad jen, že jste příliš shovívaví k jiným náboženstvím a jejich bohům, k cizím naukám a nemoudrům. Nevím, jestli mlčíte ze slabosti či z laskavosti, ale nemůžete přece přijímat každý názor, který se objeví. Nemůžete se účastnit všech akcí. Nelze všechno trpět. Vytrvejte, stojí to za to nejít vždycky s davem a umět být jiný.

Kdo vytrvá, dostane bílý kamínek a na něm bude jeho nové jméno. Však víte, že ti co vytrvali třeba ve válce, dostali plaketu, či řád – osobně. Takový řád či kamínek funguje jako volná vstupenka. Také do budoucí radosti.

VII. DO SBORU V THYATIRÁCH PIŠ

Vím, jak to u vás je, že váš sbor kvete. Ví se o vaší víře a lásce, že si vzájemně pomáháte, jste sbor činný, tak by to mělo být. Jistě je to radostné a posilující se s vámi setkat.

Jen jednu věc chci vám zdůraznit – jde o tu ženu, která je jako Jezábel, manželka krále Achaba, a strhává mnohé na špatnou cestu. Má velký vliv, snad kouzlo osobnosti, snad si chce získat autoritu, možná umí promluvit, ale nenechte se jí ovlivnit, nevede vás dobrým směrem.

Bránit se není složité – prostě se držte se toho, co jste přijali (totiž dobrou zprávu o tom, že Boží království je blízko). Držte se toho, co znáte, a nenechte se rychle nadchnout něčím novým, i když je to třeba na první pohled zajímavé. Uvidíte, že to má krátký dech. To co jste přijali, apoštolskou zvěst o Ježíši – to je dobrý základ, který vám stačí.

VIII. DO SBORU V SARDÁCH PIŠ

Váš sbor ještě existuje, má své razítko, seznam členů a program práce, ale křesťanský život, živá víra už vyprchala, popravdě řečeno: je to mrtvý sbor. Ale nejste odepsaní (jinak by už ani nemělo cenu vám psát). U našeho Pána nikdo není odepsaný, on přece nedolomí nalomenou třtinu a neuhasí čadící knot. Buďte bdělí, probud'te se a posilněte se. Podpořte to, co ještě zbývá, a ty, kteří ještě zbývají.

Mnoho vám chybí, leccos nezvládáte, nic si nenamlouvejte. To je první předpoklad obnovy – na nic si nehrát, přiznat chybu (pokání se tomu říká). A vzpomeňte na to, co jste slyšeli a přijali, na vyprávění o tom, jak byl Bůh s Izraelci, na vyprávění o Ježíšovi a učednících, o síle od Boha, která provázela mladou církev (Duch svatý se té síle říká), vzpomeňte, co jste slyšeli, a jednejte podle toho.

A když se té síle od Boha otevřete, zvítězíte. A dostanete bílá roucha na znamení vítězství (však jste někdy viděli, že vítěz cyklistického závodu dostává za odměnu nový dres). A budete zapsáni v Knize života.

IX. DO SBORU VE FILADELFII PÍŠ

Vím o vaší výdrži, jste stateční, obstáli jste v těžkých dobách, udrželi jste víru. A poznají to i ti, co vás podceňovali. Čeká vás však ještě další zkouška, těžká, přijde na celý svět. Držím vám palce, myslím na vás, nebojte se.

A když vydržíte těžké časy, bude mít napořád místo u Boha, v jeho blízkosti.

X. DO SBORU V LAODIKEJI PÍŠ

Vím, jak tomu u vás je. Jste takoví mdlí, nemastní neslaní, ano vlašní. Nedokážete se pro nic nadchnout, ani se nad něčím zděsit. Nejste ani jako osvěžující studená voda nebo džus, ani jako léčivé horké prameny nebo teplý čaj v zimě. Vy jste spíš zteplalá minerálka nebo vychladlá polévka, to se prostě nedá požívat. (Sami víte jaké je to setkat se s někým, komu je všechno jedno, kdo se nemíní vzrušovat, kdo je bezbarvý, polovičatý, vlašný.)

Je to tím, že jste bohatí? Myslíte si, že jste bohatí – máte banky, oděvy na vývoz, lékařskou školu a výrobu léků, čilý obchod. Říkáte, že nic a nikoho nepotřebujete, tak moc zajištění jste. Skutečně nikoho nepotřebujete? Ani Pána Boha ?

Ta potíž je, milí laodikejští, v tom, že ve skutečnosti jste ubozí, slepí a nazí. I když máte konto, jste oblečení podle poslední módy, i když máte kdovíjaké léky.

Nelíbí se vám, co píšu? Kdyby mi na vás nezáleželo, dávno bych se o vás nezajímal a měl bych nebeský klid.

Nekupujte pozlátko, podívejte se pořádně kolem sebe, a snažte se získat, co je doopravdy cenné, co má hodnotu třeba až na druhý, možná až čtvrtý nebo pátý pohled – něco, co vydrží v ohni, ve zkouškách, v bouřích, něco, co neztratí cenu při inflaci, povodních, nesežerou to moli nebo rez. Hledejte to, co nabízí Bůh.

Stojím přede dveřmi a tluču. A kdo zaslechne můj hlas a otevře mi, k tomu vejdu a budeme spolu večeřet. To je odměna v cíli pro ty, kdo vydrží na dobré cestě. Společná večeře s Kristem v radosti u prostřeného stolu.

XI. SEDM SBORŮ

Sedm dopisů sedmi sborům. Každý je jiný. (Byli jste už někdy na bohoslužbách v jiném sboru než je ten váš?) Někteří slyší napomenutí, jiní více povzbuzení.

Ten kdo ty dopisy píše, je zná. Ví, kdo potřebuje povzbudit, protože je v těžkostech, ví kdo potřebuje spíš upozornit na chyby. A všichni potřebují výdrž a naději na cíl a odměnu.

Ten kdo ty dopisy píše je Učitel s velký U, trenér s velký T. Jejich Pán, který je má rád a myslí to s nimi dobře. A co myslíte, že by napsal vašemu sboru?

Pane Bože, díky za každou radu, kterou nám dáváš do života, abychom nebloudili. Díky, že nás stále povzbuzuješ, abychom se rozhodovali pro dobro. Díky, že nám dáváš sílu vytrvat. Amen.

10. NÁMĚTY K ROZHOVORU

Vzpomenete si na biblické svědky, kteří museli svou víru osvědčovat tváří v tvář přesile a zvůli mocných? (např. Daniel)

- Víte o tom, že dopisem se můžete zastat pronásledovaných křesťanů nebo lidí, kteří jsou nespravedlivě pronásledováni a věznění?
- Slyšeli jste o Amnesty International nebo o hnutí ACAT (křesťané proti mučení)?

●Myslíte, že je správné o nepříjemných věcech, jako je pronásledování, zastrašování, násilí páchané na nevinných mluvit před Vánocemi? Nemělo by se s tím počkat na jinou, vhodnější příležitost? (pokud se rozvine na toto téma rozhovor, můžete upozornit, že „stín římského panství“ se objevuje v Lukášově připomínce římského císaře Augusta, a v Matoušově podání jsou vraždění betlémští nevinní – evangelium se v žádném případě nevyhýbá dějinným nespravedlnostem ani zvěrstvům

11. A JEŠTĚ SE OHLÉDNĚTE...

Odkaz na pracovní list

[V1 Čím začíná naděje](#)

Odkaz na píseň

[To já, ó Pane můj, půjdu, když mne posíláš](#)

[Neskládejte v mocných naději \(EZ632\)](#)

[Svítá nový den \(SV316\)](#)

[Můj Pán všechny svolá ráno, až se rozední](#)

[Kam v soudu den dáš, co dneska sháníš](#)

[Bud' vůle tvá, bud' vůle tvoje všude tam](#)

[Bojujte, bojujte dál, pohled'te jen, v dálce svítá](#)

[Již vstaňme, bratři, vstaňme již, vítějme](#)

[I když jsem denně ve srabu \(SV91\)](#)

Cílová skupina

[Školní](#)

Katechetické cykly

[Pozvání na cestu - Skutky](#)

Téma

[Vánoce](#)

Biblický odkaz (kat)

[Zjevení 2](#)

[Zjevení 3](#)